

ΠΑΤΡΟΚΛΕΙΑ

ΡΑΨΩΔΙΑ Π 684–867: Η ΑΡΙΣΤΕΙΑ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- 1^η : στ.684–697: Η επέλαση του Πατρόκλου ως τα τείχη της Τροίας και τα σχόλια του Ομήρου
- 2^η: στ.698–709: Η αναχαίτιση του Πατρόκλου από τον Απόλλωνα
- 3^η:στ.710–725: Η προτροπή του Φοίβου προς τον Έκτορα για επίθεση
- 4^η: στ.726–732: Ο Έκτορας και ο Κεβριόνης στη μάχη
- 5^η: στ.733–743: Ο θάνατος του Κεβριόνη από τον Πάτροκλο
- 6^η: στ.744–750: Η θριαμβολογία του Πατρόκλου
- 7^η: στ.751–754: Η προσπάθεια σκύλευσης του Κεβριόνη από τον Πάτροκλο
- 8^η: στ.755–763: Η μάχη του Πατρόκλου και του Έκτορα πάνω από τον Κεβριόνη
- 9^η: στ.764–776: Μάχη Τρώων και αχαιών πάνω από τον Κεβριόνη
- 10^η στ.777–782: Η νίκη των Αχαιών και η σκύλευση του Κεβριόνη
- 11^η : στ.783–785: Η αριστεία του Πατρόκλου
- 12^η :στ.786–804:Ο αφοπλισμός του Πατρόκλου από τον Απόλλωνα
- 13^η:στ.805–817:Ο τραυματισμός του Πατρόκλου από τον Εύφορβο
- 14^η :στ.818–829:Η επίθεση του Έκτορα στον Πάτροκλο
- 15^η: στ.830–842:Η έπαρση του Έκτορα
- 16^η :στ.843–857:Τα τελευταία λόγια και το ξεψύχισμα του Πατρόκλου
- 17^η:στ.858–867: Η απάντηση του Έκτορα και η επίθεση του στον Αυτομέδοντα.

ΤΥΠΙΚΟ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ(=διάκριση στη μάχη) ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ

- Σκοτώνει πολλούς αντιπάλους σε κάθε επίθεσή του (694–696, 784–785)
- Επιτίθεται στον πιο ισχυρό από τους αντιπάλους του, τον Έκτορα, αν και πετυχαίνει τελικά τον Κεβριόνη.
- Συμβάλλει στην σκύλευση του Κεβριόνη

-Η δράση του προβάλλεται με παραστατικές πλατιές και μη παρομοιώσεις:751-754, 755-761, 786, 823-829

-Χρησιμοποιείται και μάλιστα δύο φορές(στ.702-711 και 783-788) η τεχνική της «αποτυχημένης απόπειρας»(ένας ήρωας χιμάει τρεις φορές και την τέταρτη αναχαιτίζεται από κάποιον θεό) όταν ο ήρωας βρίσκεται στην κορύφωση της αριστείας του.

ΑΠΟΣΤΡΟΦΗ ΠΟΙΗΤΗ

Είναι το ρητορικό σχήμα κατά το οποίο ο ομιλητής (Όμηρος) διακόπτει τη ροή του λόγου του και στρέφεται σε ένα πρόσωπο και του απευθύνει το λόγο μιλώντας σε β' πρόσωπο.Σε αυτή την ενότητα ο ποιητής χρησιμοποιεί αυτό το σχήμα στους στίχους: 692-693,707,744,754,787,812,843. Με τον τρόπο αυτό δηλώνεται η συμπάθεια του Ομήρου για τον Πάτροκλο αλλά και η συναισθηματική του φόρτιση λόγω του επικείμενου θανάτου του.

790-804: Η αποδυνάμωση και το ξεγύμνωμα του Πατρόκλου από το Φοίβο δημιουργεί τις κατάλληλες προϋποθέσεις που θα οδηγήσουν στο τέλος του ήρωα.

ΕΙΡΩΝΕΙΑ ΕΠΙΚΗ ΚΑΙ ΜΗ

-Με τη σημερινή σημασία του όρου, ειρωνεία συναντάμε στα λόγια του Πατρόκλου προς τον Κεβριόνη που τον παρομοιάζει με δύτη(746-750). Επίσης στα ατιμωτικά λόγια του Έκτορα προς τον Πάτροκλο ότι θα τον δώσει στα όρνια να τον φάνε.(836)

-Επική ειρωνεία: Στίχος 837:.....
Στίχοι 839-842:.....
Στίχοι 860-861:.....

ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Το απόσπασμα είναι γεμάτο εικόνες μάχης που το κύριο χαρακτηριστικό τους είναι ο ρεαλισμός που τις διακρίνει. Αυτό σημαίνει ότι παρουσιάζουν με ανατριχιαστικές συχνά λεπτομέρειες πιστά και αντικειμενικά την πραγματικότητα.

Σημαντικό ρόλο παίζει και η απλή παρομοίωση «*ωσάν θεός*»(786). Η παρομοίωση του Πατρόκλου με θεό δείχνει από τη μία την δύναμη και την αξία του και από την άλλη δικαιολογεί την επέμβαση του θεού Φοίβου.

ΤΥΠΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ: στίχοι: 695–696: τα εννέα θύματα του Πατρόκλου, στ.702–703,784–785

ΝΟΜΟΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ : 849–850

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ: παθιασμένος πολεμιστής, ορμητικός, ακούραστος, παντοδύναμος, μαχητικός ακόμα και την ώρα που ψυχορραγεί

ΕΚΤΟΡΑΣ: αλαζόνας , με έπαρση, αδιαφορεί για τους κανόνες πολεμικής δεοντολογίας όταν σκοτώνει έναν άοπλο και πληγωμένο άντρα, πικρόχολος, ειρωνικός, ασεβής, υβριστικός.

ΡΟΛΟΣ ΦΟΙΒΟΥ: Παρεμβαίνει αποφασιστικά στα ανθρώπινα πράγματα, με τρόπο που μπορεί να θεωρηθεί άδικος και ανήθικος. Είναι ο κύριος υπεύθυνος του θανάτου του Πατρόκλου, πράγμα που δίνει και ιδιαίτερη αξία στον νεκρό. Μπορούμε να θεωρήσουμε την επέμβασή του ως θεϊκή τιμωρία για την ύβρη που έδειξε ο Πάτροκλος υπερεκτιμώντας τις δυνάμεις του και παρακούοντας τις εντολές του Αχιλλέα, αλλά και του ίδιου του Απόλλωνα στους στίχους 707–708.

Ο Φοίβος εμφανίζεται στους ανθρώπους και με τους τρεις τρόπους: **επιφάνεια** (706–709), **ενανθρώπιση** (716–720) και **αθέατη θεϊκή επέμβαση**(789–790)

ΑΛΛΑ ΣΧΟΛΙΑ:

688–691: **Ιδεολογικό στοιχείο:** Ο Δίας ορίζει τη ζωή των ανθρώπων. Αυτό θα το δούμε και πιο κάτω στην περίπτωση του Φοίβου που επεμβαίνει και προκαλεί το θάνατο του Πατρόκλου.

686–691: Ο Θάνατος του Πατρόκλου έρχεται ως αποτέλεσμα δύο αιτίων: Της βουλής του Δία και της ευθύνης του ίδιου καθώς παράκουσε τις εντολές του Αχιλλέα.

790–829: Ο θάνατος του Πατρόκλου είναι αποτέλεσμα 3 χτυπημάτων. Αρχικά ο Φοίβος τον χτυπά ύπουλα και του αφαιρεί το κράνος, το δόρυ, την ασπίδα και το θώρακα, αφήνοντάς τον έτσι εντελώς απροστάτευτο. Μετά τον λογχίζει ο Εύφορβος, ο οποίος φεύγει αμέσως από τη μάχη δειλιάζοντας μπροστά στον χτυπημένο Πάτροκλο και έρχεται τρίτος ο Έκτορας να τον λογχίσει στην κοιλιά και να τον αποτελειώσει. Αμέσως τότε πάγωσαν όλοι οι Αχαιοί δείχνοντας έτσι τη σημασία της απώλειάς του αλλά και το μέγεθος της ανδρείας του.

833–834: Ο Έκτορας ενώ μιλάει για τον εαυτό του χρησιμοποιεί το γ' πρόσωπο και μετά το αλλάζει σε α' πρόσωπο. Αυτό δίνει ποικιλία στο κείμενο αλλά τονίζει και την έπαρση του ήρωα.

852–854: **Ιδεολογικό στοιχείο :** Οι αρχαίοι πίστευαν πως οι μελλοθάνατοι έχουν προφητικές ικανότητες.

855–857: **Ιδεολογικό στοιχείο:** Οι αρχαίοι πίστευαν πως η ψυχή είναι αιώνια και ζει στον Άδη.